

دستورالعمل بیمه مدت دار سازه ، پوشش ، تاسیسات و ساختمان گلخانه

مقدمه: در اجرای ماده ۲۰ اساسنامه صندوق بیمه کشاورزی مصوب ۱۳۶۲ مجلس شورای اسلامی، آئین نامه بیمه کشاورزی ، محصولات باغی و گلخانه ای و در راستای سیاست های وزارت جهاد کشاورزی ، گلخانه شامل سازه ، پوشش و تجهیزات ، تاسیسات ، ماشین آلات منصوبه و ابنیه گلخانه در مقابل خطرات ذکر شده و بر اساس مفاد این دستورالعمل بیمه می شوند.

ماده ۱- این دستورالعمل جهت صدور بیمه نامه برای انواع گلخانه دارای پروانه تاسیس معتبر که با استفاده از تسهیلات بانک احداث میشوند می باشد.

تعاریف :

گلخانه: عبارتست از محیط کنترل شده ای که در آن با کنترل یک یا چند عامل از عوامل اصلی تولید (نور، دما ، رطوبت و دی اکسید کربن) و نهاده های موثر بر رشد و نمو ، گیاه را در مقابل خسارات عوامل نامساعد حفظ کرد. گلخانه متناسب با نوع فعالیت و اقلیم دارای اجزایی شامل سازه ، پوشش، بستر کشت ،تجهیزات و تاسیسات ، ماشین آلات منصوبه و ابنیه مرتبط می باشد.

پروانه تاسیس: مجوزی است که برای احداث واحد گلخانه ای و قارچ خوراکی توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی صادر میشود.

پروانه بهره برداری : مجوزی است که برای تولید محصول در واحد گلخانه ای و قارچ خوراکی توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی صادر میشود.

سازه گلخانه: انواع سازه های فلزی اعم از پیچ و مهره ای یا جوشی فلزی در ابعاد و ارتفاع مختلف بصورت تک واحدی یا چند واحدی و دارای عمر مفید و سالم که متناسب با نوع فعالیت و اقلیم منطقه طراحی شده است.

پوشش گلخانه : پوشش گلخانه میتواند از انواع شیشه ، پلی کربنات و پلی اتیلن معمول در طرح های گلخانه و یا ترکیبی از آنها بوده و در زمان صدور بیمه نامه نصب و در مدت پوشش بیمه نامه دارای عمر مفید و سالم باشد.

بستر کشت،تجهیزات و تاسیسات :

نوع و تعدادسازه بستر کشت ،تجهیزات و تاسیسات مرتبط با نوع فعالیت (محصول) و اقلیم محل گلخانه ، مطابق دفترچه فنی طرح گلخانه است. تعداد و مشخصات ارائه شده متناسب با عمر مفید در زمان صدور بیمه نامه در گلخانه نصب شده و آماده کار میباشد.

ماده ۲- موضوع بیمه عبارت از قراردادی است که برای جبران خسارت های وارده به گلخانه بین بیمه گذار با نرخ معین شده و شرایط بیمه نامه با صندوق بیمه کشاورزی به عنوان بیمه گر با مشخصات ذیل منعقد می گردد.

ماده ۳-بیمه گذار / ذینفع :

بیمه گذار: بیمه گذار شخصیت حقیقی و یا حقوقی است که گلخانه را با پرداخت حق بیمه مقرر در مقابل خطرات مذکور در این دستورالعمل بیمه می نماید.بیمه گذار می تواند مالک گلخانه نبوده و طبق قرارداد و یا تفاهم نامه رسمی شرایط استفاده از بیمه نامه را به فرد حقیقی و یا حقوقی دیگری انتقال دهد .

ماده ۴-بیمه گر صندوق بیمه کشاورزی می باشد که توسط نمایندگان و کارگزاران خود نسبت به عقد قرارداد و انجام تعهدات این دستورالعمل اقدام می نماید.

ماده ۵- خطرات زیر پوشش:

عوامل خطر: آتش سوزی (غیر عمد)، صاعقه و انفجار، طوفان، سیل، تگرگ، زلزله، برف سنگین، رانش زمین

آتش سوزی: در بیمه آتش سوزی خطرات حریق، انفجار و صاعقه به طور همزمان بیمه می شوند و امکان تفکیک یا حذف یکی از این خطرات وجود ندارد.

آتش و آتش سوزی: آتش (حریق) عبارت است از ترکیب هر ماده با اکسیژن به شرط آنکه با دما همراه باشد. به عبارت دیگر برای ایجاد آتش به ۳ عنصر هوا (اکسیژن)، جنس سوختنی و دما نیاز است که در این حالت مثلث آتش تشکیل میشود. چنانچه یکی از سه عنصر مذکور وجود نداشته باشد عمل سوختن انجام نخواهد گرفت.

برای ایجاد آتش سوزی باید از کانون اولیه خود خارج شود که در این حالت آن را آتش کنترل نشده (مهار نشده) گویند و در بیمه نامه آتش سوزی این آتش قابل بیمه شدن است.

منظور از دما در تعریف فوق جرقه یا آتش زنه ای است که باعث ایجاد آتش با شعله می گردد. بنابراین آتش سوزی عبارت است از آتشی که از یک منبع حرارتی غیر قابل کنترل سرچشمه گرفته یا منبع حرارتی کنترل شده ای را ترک نماید و دارای چنان حرارتی باشد که گسترش و توسعه یابد.

انفجار: در بیمه آتش سوزی انفجار به مفهوم هر نوع آزاد شدن ناگهانی انرژی حاصل از انبساط گاز یا بخار است. انفجار ممکن است به صورت های مختلف بروز کند لیکن همه آنها دارای خاصیت مشترک هستند بدین معنی که علت هر انفجار، انبساط مقدار زیادی گاز یا بخار است که بر اثر فشار قوی یا تولید حرارت یا فعل و انفعالات شیمیایی به مانع اطراف خود فشار آورده آن را می ترکاند. هر انفجاری در بیمه نامه آتش سوزی قابل بیمه شدن نیست از جمله انفجارهای هسته ای، مواد منفجره و...

صاعقه در بیمه آتش سوزی عبارت است از تخلیه بار الکتریکی دو ابر یا بین ابر و زمین که بر اثر القای دو بار مخالف به وجود می آید. منظور از خطر صاعقه تنها خسارت وارد شده در اثر آتش سوزی ناشی از صاعقه نیست بلکه بیشتر منظور خسارت مستقیم ناشی از صاعقه است که اصطلاحاً آن را صاعقه سرد می نامند و بدون آتش سوزی، تولید می شود مانند: گداخته شده، ترکیدن، سوختن از رو.

صاعقه ای که در نزدیک موتور یا ماشین دیگری به سیم های موجود در هوای آزاد که نیروی برق را به آن موتور یا ماشین منتقل می کند اصابت کند بار زیاد حاصل از برخورد صاعقه به سیم موتور منتقل و باعث خرابی دستگاه ها میگردد که اینگونه خسارت از تعهد بیمه گر خارج است. به طور خلاصه خسارتی که در اثر حرارت مستقیم یا غیر مستقیم صاعقه یا در اثر نیروی آن تولید شوند خسارت مستقیم صاعقه هستند که بیمه شده محسوب می گردند لیکن خساراتی که در اثر انرژی الکتریکی صاعقه تولید می شوند خسارات غیر مستقیم صاعقه بوده که بیمه نمی شوند.

طوفان: عبارت است از وزش باد شدید (بیش از ۸۹ کیلومتر بر ساعت) و گردباد که در مواردی با ریزش باران و تگرگ همراه است. خسارت وارده از طوفان بر روی سازه به شکل تخریب سازه گلخانه و کنده شدن پوشش آن مشاهده می شود. همچنین موجب صدمه به تاسیسات و محصولات زیر کشت گلخانه به صورت جزئی یا کلی می گردد.

عدم رعایت اصول فنی در ساخت سازه، نوع و جنس و عمر پوشش سازه، جهت وزش باد در منطقه و باد شکن از عوامل موثر بر شدت خسارت وارده هستند.

بیمه گر فقط خسارات مستقیم طوفان را می پردازد.

زلزله: وقوع زمین لرزه شدید می تواند موجب تخریب سازه و ابنیه گردد. همچنین با تخریب سیستم های آبرسانی و شبکه توزیع برق ضمن خسارت دیدن آنها، نهایتاً موجب اختلال در کار تولید و از بین رفتن محصولات داخل گلخانه گردد.

بیمه خسارات مستقیم ناشی از زلزله را می پردازد. خسارات غیر مستقیم از جمله آثار زیان بار مالی و اجتماعی دارای پوشش بیمه ای نمی باشد.

برف سنگین: در هنگام بارش برف چنانچه وسایل گرمایزا در گلخانه فعال نباشد و یا تکافوی مقابله با هوای سرد غیر متعارف را ننماید موجب تجمع برف روی گلخانه و تخریب پوشش آن می گردد. سنگین بودن برف می تواند سازه و تاسیسات را نیز تخریب نماید. بدیهی است در هر دو مورد به محصول آسیب جدی وارد خواهد شد.

ضایعات ناشی از برف سنگین در صورتی پوشش بیمه ای دارد که کلیه نکات فنی ساختار سازه و سیستم های گرمایی آن رعایت شده باشد. خسارت برف سنگین در شرایط سرمای غیر متعارف و در گلخانه ای که وسایل گرمازا فعال باشد تحت پوشش است.

خسارت ناشی از تجمع برف در اثر باد و یا تشدید تجمع برف در اثر باد تحت پوشش نمی باشد.

سیل: جاری شدن حجم زیادی روان آب حاصل از بارندگی شدید یا طغیان رودخانه ها می تواند موجب تخریب سازه گلخانه گردد. ایجاد حفاظ خاکی در اطراف گلخانه می تواند با تغییر مسیر آب از شدت خسارت بکاهد و مانع شستن خاک و نابودی محصول داخل گلخانه گردد.

تگرگ: قطرات متبلور آب می باشد که با شدت به گلخانه برخورد کرده و روکش پوشش گلخانه را تخریب میکند و در نهایت موجب از بین رفتن محصول می گردد.

رانس زمین: حرکت و جابجایی مقدار زیادی از خاک و سنگ و اشجار جنگلی که در اثر عوامل زمین شناسی و یا آب بردگی بستر از جای خود حرکت کرده و بطور مستقیم گلخانه را تخریب خواهد کرد.

ماده ۶- عوامل موثر بر تشدید خسارت تحت پوشش نیست و به تشخیص کارشناس بیمه از خسارت احتمالی کسر می گردد.

ماده ۷- استثنائات: شورش، جنگ، بلوا، اعتصاب، پوسیدگی لوله های آب رسانی و سوخت رسانی، استفاده بیش از عمر مفید برای نایلون پوشش گلخانه، نشت سوخت، تخلیه ضایعات، خسارات عمدی بیمه گذار یا کارکنان وی، حمل و نقل و هزینه هایی که از سایر منابع و شرکتهای بیمه پرداخت شده باشد.

ماده ۸- انواع گلخانه قابل بیمه

بیمه نامه برای گلخانه های دارای سازه مدرن پیچ و مهره ای و یا جوشی فلزی در ابعاد و ارتفاع مختلف، دارای امکانات لازم از نظر کمی و کیفی متناسب با نوع تولید، سالم و آماده کار و دارای پروانه تاسیس صادر میشود.

ماده ۹- زمان صدور بیمه نامه مدت دار گلخانه

بیمه نامه گلخانه پس از معرفی کتبی متقاضی از سوی بانک به نمایندگی های صندوق بیمه قابل انجام خواهد بود و بانک میتواند شرایط حقوقی بین بانک و متقاضی و حداکثر مبلغ سرمایه قابل بیمه را در نامه مشخص نماید.

ماده ۱۰- مراحل صدور بیمه نامه

۱- تکمیل فرم پیشنهاد خرید بیمه نامه و ارائه مدارک حق انتفاع از گلخانه (توسط متقاضی).

برای صدور بیمه نامه ابتدا قسمت مربوط به درخواست متقاضی در فرم "پیشنهاد خرید بیمه نامه" توسط متقاضی تکمیل میگردد. همزمان با تکمیل فرم، مدارک مورد نیاز شامل پروانه ساخت، نامه بانک برای بیمه تسهیلات، پروانه بهره برداری (چنانچه صادر شده باشد)، فاکتور خرید پوشش و سازه و تاسیسات گلخانه و یا قرارداد خرید و نصب پوشش گلخانه، به همراه مدارک مالکیت گلخانه به نماینده بیمه گر ارائه میگردد.

۲- بررسی فرم تکمیل شده "پیشنهاد خرید بیمه نامه" متقاضی توسط کارشناس بیمه،

کارشناس بیمه موارد اعلام شده توسط متقاضی را با یکی از موارد فهرست بها بانک، جهاد کشاورزی، فاکتور ارائه شده مورد استفاده در تسهیلات پرداختی بانک و یا فاکتور از شرکت ها و یا فروشگاه های معتبر و مورد تایید بانک و یا سازمان نظام مهندسی در محدوده قیمت مشابه در فهرست بها مطابقت داده و ارزش اقلام اظهار شده را تعیین میکند.

۳- پس از تکمیل جداول مربوط به اقلام مورد درخواست متقاضی و تطبیق آنها، مبلغ ارزش سرمایه برای هر کدام از اقلام قابل بیمه بدست خواهد آمد (فرم پیوست بیمه نامه).

۴- حداکثر تعهد بیمه گر معادل ۹۰ درصد مجموع ارزش سرمایه برآورد شده میباشد.

۵- پس از مشخص شدن مبلغ ارزش سرمایه، حق بیمه با توجه به فرمول زیر با تکمیل جدول محاسبه حق بیمه در انتهای فرم پیشنهاد خرید بیمه نامه انجام میگردد.

کل حق بیمه = (حداکثر تعهد بیمه گر (ریال) × ضریب خطر) + هزینه اداری (۲۰ درصد) × ضریب سال

حق بیمه سهم دولت = کل حق بیمه × درصد کمک دولت

حق بیمه سهم بیمه گذار = کل حق بیمه - حق بیمه سهم دولت

ماده ۱۱- مدت قرارداد بیمه نامه گلخانه

مدت پوشش گلخانه در بیمه نامه بصورت روز و سال و با مشخص کردن تاریخ صدور و تاریخ پایان مدت پوشش بیمه نامه مشخص میگردد. شروع پوشش بیمه گلخانه ۲۴ ساعت پس از واریز وجه حق بیمه سهم بیمه گذار و یا اولین قسط سهم بیمه گذار شروع میشود. مدت پوشش بیمه نامه برای گلخانه های تازه تاسیس معادل مدت زمان از اخذ تسهیلات بانک تا پایان زمان اتمام اقساط وام و طبق شرایط نامه بانک میباشد.

ماده ۱۲- تعهدات بیمه گر (ارزیابی):

تعهد بیمه گر یا غرامت پرداختی به بیمه گذار عبارت از جبران خسارت وارده به سازه، پوشش، تجهیزات و تاسیسات، ماشین آلات منصوبه و ابنیه مرتبط ذکر شده در فهرست اظهارنامه خرید بیمه نامه در مقابل خطرات تحت پوشش بیمه موضوع ماده ۱۵ این دستورالعمل می باشد.

تبصره ۱: برای ارزیابی خسارات ناشی از طوفان و برف سنگین اخذ تائیده مبنی بر بروز خطرات یاد شده از اداره هواشناسی استان یا شهرستان و یا نزدیکترین ایستگاه هواشناسی منطقه خسارت دیده الزامی است.

تبصره ۲: در صورتی که میزان خسارت وارده به گلخانه بیش از ۲۰۰ میلیون ریال برآورد گردد، بازدید و بررسی خسارت نهایی می بایست توسط اکیپی با حداقل ۲ نفر کارشناس متشکل از: مدیر گروه خدمات بیمه ای استان یا کارشناس مدیریت یا کارشناس شعبه به همراه کارشناس ارزیاب خسارت انجام پذیرد.

تبصره ۳: در زمان وقوع خسارت، گلخانه میبایستی دارای پروانه بهره برداری معتبر باشد. در غیر اینصورت خسارت مشمول ارزیابی نخواهد شد.

تبصره ۴: در زمان وقوع خسارت به پوشش گلخانه، پوشش گلخانه بایستی دارای عمر مفید باشد.

تبصره ۵: ارزش موارد بیمه شده در زمان ارزیابی خسارت بر مبنای ارزش مورد بیمه قبل وقوع خسارت تعیین می گردد به شرط آنکه از حداکثر تعهد بیشتر نگردد.

ماده ۱۳- بیمه گذار موظف است پس از وقوع حادثه تحت پوشش بیمه، وقوع آن را حداکثر ظرف مدت دو روز و قبل از محو آثار خسارت به نمایندگی صندوق بیمه اطلاع دهد.

ماده ۱۴- صندوق بیمه موظف است حداکثر ظرف مدت دو روز کاری پس از دریافت گزارش خسارت نسبت به اعزام ارزیاب جهت برآورد آن به محل گلخانه خسارت دیده اقدام نماید.

ارزیاب خسارت موظف است گزارش برآورد خسارت وارده را برابر ضوابط این دستورالعمل تنظیم و به شعبه بانک کشاورزی/شرکت خدمات بیمه کشاورزی ارائه نماید. گزارش ارزیابی خسارت شامل شرح علت وقوع خسارت در اثر عوامل خطر تحت پوشش و عوامل خطر غیر تحت پوشش به مورد یا موارد بیمه ای و برآورد ارزش ریالی غرامت خواهد بود.

تبصره ۱: شعبه بانک کشاورزی و یا شرکت خدمات بیمه کشاورزی پس از دریافت کتبی گزارش برآورد خسارت و مبلغ ریالی غرامت ضمن هماهنگی با مدیریت خدمات بیمه استان موضوع را کتبا به بیمه گذار/ذینفع اعلام میدارد.

تبصره ۲: روند بررسی و ارزیابی خسارت در گلخانه ها مانند ارزیابی سایر محصولات در سامانه جامع بیمه کشاورزی می باشد.

تبصره ۳: بیمه گذار مجاز به تغییر وضعیت خسارت تا زمان بازدید کارشناس بیمه گر از محل خسارت دیده نمی باشد.

ماده ۱۵: بررسی خسارت و تعیین غرامت توسط کارشناس بیمه ویا (تیم کارشناسی منتخب) از طریق بازدید و تهیه گزارش کارشناسی ارزیابی خسارت انجام می گیرد.

میزان خسارت وارده (تخریب شده) عبارت از مقدار یا تعداد اقلام صدمه دیده و غیر قابل استفاده است که کارشناس ارزیاب در گزارش کتبی خسارت مقدار اقلام خسارت دیده را ثبت و بر اساس ارزش ریالی بیمه شده (تبصره ۵ ماده ۱۲)، فرانشیز و کسر ارزش ریالی ضایعات و اسقاطی، مبلغ غرامت تعیین میگردد.

ماده ۱۶- در صورت اعتراض بیمه گذار/ذینفع به نتیجه ارزیابی، اعتراض بر اساس ماده ۳۴ آئین نامه بیمه کشاورزی بررسی می گردد.

ماده ۱۷- بیمه گذار مکلف است در صورتی که حادثه خارج از خطرات تحت پوشش این بیمه نامه حادث شود، عامل خسارت و میزان آن و تاریخ وقوع را به اطلاع بیمه گر برساند. در صورت عدم اطلاع به موقع، چنانچه خسارتی از عوامل تحت پوشش اتفاق افتد نظر کارشناس در مورد تفکیک خسارت تحت پوشش و خارج از تحت پوشش (حادثه قبلی) ملاک محاسبه غرامت خواهد بود.

ماده ۱۸- در زمان عقد قرارداد، درج مشخصات دقیق محل مورد بیمه الزامی است و تطبیق حدود و موقعیت گلخانه در هنگام ارزیابی با اظهارات بیمه گذار در قرارداد شرط اساسی است.

ماده ۱۹- در صورت فوت بیمه گذار، چنانچه کلیه تعهداتی که به موجب قرارداد بیمه به عهده بیمه گذار بوده اجرا گردد عقد بیمه به نفع وارث قانونی به اعتبار خود باقی است.

ماده ۲۰- در صورت انتقال گلخانه ها به دیگران، تعهد ناشی از قرارداد به شرطی به منتقل الیه منتقل می شود که این انتقال با ارائه سند رسمی یا یکی از اسناد مورد عرف نقل و انتقال انجام شده و مراتب در اولین فرصت به شعبه بانک کشاورزی / شرکت خدمات بیمه کشاورزی اعلام و مورد پذیرش قرار گیرد.

ماده ۲۱- طبق قانون بیمه چنانچه مالی به کمتر از قیمت واقعی بیمه شده باشد بیمه گر فقط به تناسب مبلغی که بیمه کرده است مسئول خسارت خواهد بود.

ماده ۲۲- مواردی که در این دستورالعمل مسکوت مانده است با تصویب هیئت مدیره صندوق بیمه تعیین تکلیف می گردد .

ماده ۲۳- این دستورالعمل در ۲۳ ماده و ۸ تبصره تنظیم و در مورخ ۱۳۹۸/۰۸/۲۶ به تصویب هیئت مدیره صندوق بیمه کشاورزی رسید.